

บทที่ 1 บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โลกปัจจุบันเป็นยุคโลกาภิวัตน์ที่มีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ คอมพิวเตอร์ ระบบสื่อสารโทรคมนาคม และอินเทอร์เน็ต ให้บริการการด้านการศึกษาและมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งในรูปของการศึกษาในระบบ การให้การศึกษาต่อเนื่องแก่ผู้ที่อยู่ในวัยทำงาน และการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นให้บริการ ด้านข้อมูลทั่วไปของสถาบันการศึกษา และการบริการด้านการเรียนรู้ ภายใต้หลักการที่สำคัญ คือ ความสามารถในการเข้าถึงคุณภาพ และความสามารถในการรวบรวมความรู้ ทำให้มีการใช้ทรัพยากรทางอินเทอร์เน็ตในการนำเสนอข้อมูลทั่วไป และบริการด้านการเรียนการสอนมากขึ้น เพื่อพัฒนาการศึกษาให้มีลักษณะเป็นสากลและได้มาตรฐาน และสร้างความพร้อมในการพัฒนาสถาบันให้ก้าวหน้าได้อย่างรวดเร็ว เป็นพลังในการสร้างงานวิชาการที่มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและประเทศชาติ อีกทั้งผู้เรียนจำเป็นต้องมีการเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา ปัจจัยที่สำคัญที่จะช่วยให้การเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้ คือ คุณภาพของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพจึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะการศึกษาที่มีคุณภาพเท่านั้นจึงจะสามารถพัฒนาศักยภาพที่มีในตัวคนให้เจริญงอกงามอย่างเต็มที่ ได้ การศึกษาที่มีคุณภาพทำให้คนรู้จักคิดวิเคราะห์ รู้จักแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น มีคุณธรรม จริยธรรม รู้จักพึ่งตนเอง และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (จุฬาลักษณ์ มหาวิน, 2546)

โรงเรียนเทคนิคพัฒนการศึกษานานาชาติได้ก่อตั้งและเปิดทำการเรียนการสอนในปี พ.ศ.2511 ตั้งอยู่เลขที่ 691 ถนนมิตรภาพ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก 65000 เปิดการสอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง 3 สาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ สาขาการบัญชี และสาขาวิชาการตลาด มีเป้าหมายจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้คู่คุณธรรม จริยธรรมและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข เพื่อเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าของประเทศ นอกจากนี้จัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ตามความถนัด และตามศักยภาพของแต่ละคนที่แตกต่างกัน การจัดการศึกษาถือเป็นการปฏิรูปการศึกษาของชาตินั้นสำคัญยิ่ง และผู้มีความสำคัญต่อความสำเร็จในครั้งนี้ก็คือครู ซึ่งจะต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรเรียนการสอนให้เข้ากับยุคสมัยและทันต่อเหตุการณ์ บทบาทของครูผู้สอนเปลี่ยนไป ซึ่งต้องอาศัยครูที่เป็นครูมืออาชีพ มีความรู้ ความสามารถ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนแนวใหม่ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข ครูที่มีคุณลักษณะไม่เหมาะสมจะทำให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติงาน และทำให้การดำเนินงานไม่ประสบความสำเร็จ ภาระหน้าที่ครูดังกล่าวความรู้เพียงด้านเดียวย่อมไม่เพียงพอต่อการเป็นครูในยุคปฏิรูป

การศึกษา ครูจึงจำเป็นต้องมีคุณลักษณะอื่น ๆ ประกอบอีกหลายประการ คือ ครูต้องมีความรู้ ความสามารถด้านวิชาการ ความสามารถด้านเทคนิค และวิธีสอน มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรม มีบุคลิกภาพของการเป็นครู และมีจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ รวมทั้งปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐาน วิชาชีพครู (คู่มือครู โรงเรียนเทคนิคพณิชยการพิษณุโลก, 2550)

ระบบติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของครูในด้านการสอน เน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากร ทุกฝ่าย และการพัฒนาระบบต้องคำนึงถึงปัจจัยพื้นฐานทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรมของ โรงเรียน แล้วนำมาวางระบบการทำงานอย่างรอบคอบ สามารถนำผลการประเมินที่ได้จากระบบไปใช้ ดำเนินงานพัฒนาครูแลบุคลากรทางการศึกษา เพื่อนำไปสู่การปฏิรูปการเรียนรู้อย่างแท้จริง (รุ่ง แก้วแดง. 2542:37-39) ทางผู้วิจัยได้เลือกโรงเรียนเทคนิคพณิชยการพิษณุโลกเป็นกรณีศึกษาในการวิจัยในครั้งนี้ เนื่องจากทางโรงเรียนได้มีการพัฒนาตามโครงการต่าง ๆ เพื่อให้เข้ากับระบบประกันคุณภาพ เนื่องจากในการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูของโรงเรียนนั้น ได้มีระบบการประเมินผลการปฏิบัติของครูในด้านการสอน อยู่แล้ว โดยวิธีที่ใช้ในการประเมินครูผู้สอน คือ การแจกแบบสอบถามซึ่งอยู่ในรูปแบบของเอกสารให้กับ นักศึกษาซึ่งเป็นผู้ประเมินครูผู้สอน และนักศึกษาได้ทำการกรอกแบบสอบถามที่อยู่ในรูปแบบของเอกสาร การประเมิน เพื่อให้เจ้าหน้าที่ทำการเก็บรวบรวมแบบประเมินแล้วนำมาประมวลผล ซึ่งกระบวนการทำงาน ดังกล่าวมีการใช้บุคลากรในการดำเนินงานเป็นจำนวนมาก ทั้งในเรื่องของการผลิตจัดทำแบบประเมิน การ แจกและเก็บแบบประเมิน รวมทั้งขั้นตอนการสรุปผลคะแนนแบบประเมิน ซึ่งกระบวนการที่กล่าวมานั้นมี หลายขั้นตอนมากจึงมีความล่าช้า สิ้นเปลืองงบประมาณในการจัดทำเอกสารแบบประเมิน และยังมีการ ขัดแย้งกับ มาตรฐานที่ 6 ข้อกำหนดที่ 6.3 ตัวบ่งชี้ที่ 34 ของทางสถาบันคือ จัดระบบสารสนเทศและการ จัดการความรู้เพื่อการพัฒนาสถานศึกษาอย่างเหมาะสม อีกทั้งขั้นตอนดังกล่าวมีการใช้บุคลากรจำนวนมาก จึงเป็นเหตุให้ใช้งานคนโดยสิ้นเปลือง ในกระบวนการสรุปผลการประเมินทางโรงเรียนเทคนิคพณิชยการ พิษณุโลกได้มีการใช้เจ้าหน้าที่และอาจารย์ผู้สอนในการสรุปผลการประเมิน ซึ่งแบบประเมินนั้นมีจำนวน มากทำให้ใช้เวลานานหลายวันกว่าจะได้ผลคะแนนการประเมินออกมา และผลการประเมินที่ได้มานั้นอาจ มีความผิดพลาดซึ่งมีโอกาสเกิดขึ้นสูงอีกด้วย อีกทั้งเอกสารแบบประเมินที่ได้ทำการสรุปเรียบร้อยแล้วไม่ สามารถนำไปใช้งานได้ อีกทั้งทำให้เกิดเป็นขยะเกิดเป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณในการดำเนินการเกิน ความจำเป็น (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา องค์การมหาชน)(ส.ม.ศ.)

จากปัญหาที่เกิดขึ้น ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญในการนำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และระบบ จัดการฐานข้อมูลเข้ามาใช้งาน ซึ่งจะพัฒนาให้ระบบประเมินที่เป็นแบบเอกสารให้เป็นระบบการประเมินผล การปฏิบัติงานของครูผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ระบบประเมินที่พัฒนาขึ้นมาใหม่สามารถที่จะทำการ ประเมินอาจารย์ผู้สอนได้มีประสิทธิภาพมากกว่าแบบเอกสาร และอีกทั้งยังให้ผลลัพธ์ที่ได้จากการประเมิน ได้ถูกต้อง แม่นยำ และรวดเร็ว โดยที่นักศึกษาสามารถที่จะกรอกแบบสอบถามระบบประเมินผ่าน เครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้โดยตรงซึ่งเป็นการประหยัดเวลาและงบประมาณ พร้อมทั้งยังช่วยลดขั้นตอนการ

ทำงาน ซึ่งจากระบบงานเดิมนั้นมีกระบวนการที่หลายขั้นตอนมาก ทำให้สิ้นเปลืองงบประมาณการทำงาน และทรัพยากรบุคคล

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของระบบการประเมินการสอนของอาจารย์โรงเรียนเทคนิคพิชฌุกรการพิษณุโลก
2. เพื่อออกแบบและพัฒนาระบบการประเมินการสอนของอาจารย์โรงเรียนเทคนิคพิชฌุกรการพิษณุโลก ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ และนักเรียนโรงเรียนเทคนิคพิชฌุกรการพิษณุโลก ต่อการใช้ระบบการประเมินการสอนของอาจารย์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต

ความสำคัญทางการวิจัย

1. ได้ระบบการประเมินการสอนของอาจารย์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต สำหรับอาจารย์และนักเรียน โรงเรียนเทคนิคพิชฌุกรการพิษณุโลก
2. เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบประเมินการสอนอาจารย์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ตให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. เพื่อให้อาจารย์และนักเรียน มีความรู้เกี่ยวกับระบบการประเมินการสอนผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ของโรงเรียนเทคนิคพิชฌุกรการพิษณุโลก

ขอบเขตของการวิจัย

งานศึกษาค้นคว้านี้เป็นการศึกษาเชิงพัฒนา ที่มุ่งพัฒนาระบบการประเมินการสอนของอาจารย์ สำหรับโรงเรียนเทคนิคพิชฌุกรการพิษณุโลก โดยจะถูกพัฒนาขึ้นเพื่อนำมาใช้บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

1. วิเคราะห์ระบบงานเดิมและออกแบบระบบ โดยได้จากการสัมภาษณ์ นักศึกษา อาจารย์ บุคลากรจากหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อหาแนวทางแก้ไข
2. เพื่อพัฒนาระบบการประเมินการสอนของอาจารย์ สำหรับโรงเรียนเทคนิคพิชฌุกรการพิษณุโลก โดยเป็นการติดต่อสื่อสารผ่านระบบเครือข่าย
3. ศึกษาความคิดเห็นของผู้ใช้ระบบการประเมินการสอนของอาจารย์ สำหรับโรงเรียนเทคนิคพิชฌุกรการพิษณุโลก โดยจะนำระบบการประเมินการสอนของอาจารย์ สำหรับโรงเรียนเทคนิคพิชฌุกรการพิษณุโลก เข้าสู่ขั้นตอนการทดลองใช้ระบบงาน และขั้นตอนการประเมินผลตามลำดับ

วัตถุประสงค์ในขั้นทดลองใช้นี้ เพื่อหาจุดบกพร่องต่าง ๆ ของระบบที่พัฒนาขึ้น ซึ่งผลการทดลองใช้ นี้ จะถูกนำไปปรับปรุงระบบที่มีอยู่ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองใช้โปรแกรมโดย

ผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นผู้บริหาร อาจารย์ นักวิชาการศึกษา และนักศึกษาของโรงเรียนเทคนิคพณิชยการ พิษณุโลก เป็นผู้ทดลองใช้การทำงานของระบบแล้วทำการประเมินผลโดยบันทึกผล การทดลองใช้ระบบ ตามเอกสารการประเมินผลการใช้งานที่จัดทำขึ้นโดยผู้วิจัย

ขั้นประเมินผล เป็นการประเมินประสิทธิภาพระบบงานที่ได้ เพื่อสรุปผลตลอดจนประสิทธิภาพของระบบงานที่ถูกพัฒนาขึ้นมา ผู้วิจัยผู้ศึกษาค้นคว้าได้กำหนดเกณฑ์ในการทดสอบไว้ 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ดีมาก

ระดับ 4 หมายถึง ดี

ระดับ 3 หมายถึง พอใช้

ระดับ 2 หมายถึง น้อย

ระดับ 1 หมายถึง ควรปรับปรุง

ข้อจำกัดของการวิจัย

ระบบประเมินการสอนของอาจารย์นี้ ผู้วิจัยได้จัดทำให้มีการประเมินและการวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านสถิติ เฉพาะรูปแบบการประเมินแบบเลือกตอบและการแสดงความคิดเห็นเท่านั้น

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การพัฒนาระบบ หมายถึง การพัฒนาขั้นตอนและองค์ประกอบต่าง ๆ ของระบบให้มีคุณภาพ และมีความเหมาะสมยิ่งขึ้น ซึ่งประกอบไปด้วย ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) ผลผลิต (Output) และข้อมูลป้อนกลับ (Feedback)
2. ผู้วิจัย หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่วิจัยในงานวิจัยเล่มนี้
3. การประเมิน (Evaluation) หมายถึง กระบวนการรวบรวมและเตรียมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ซึ่งช่วยในการตัดสินคุณค่า (Value judgment) ของสิ่งต่างๆ ตามเกณฑ์มาตรฐาน โดยทั่วไปการประเมินต้องอาศัยข้อมูลจากการวัดที่เป็นปรนัย มีความเที่ยงตรง แต่บางครั้งการประเมินต้องอาศัยการสังเคราะห์สรุปข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เพื่อตัดสินคุณค่าของสิ่งนั้น
4. การประเมินการสอน (Teaching Evaluation) หมายถึง กระบวนการตัดสินคุณค่าของการสอนตามมาตรฐานที่แต่ละสถานศึกษากำหนด การประเมินการสอนจำเป็นต้องใช้ข้อมูลจากการวัดอย่างเป็นทางการ เช่น การสังเกตโดยตรงและจดบันทึกอย่างเป็นทางการ เป็นต้น และหรือข้อมูลที่ไม่ได้มาจากการวัด เช่นการสังเกตอย่างไม่เป็นทางการ การสอบถามจากผู้อื่น เป็นต้น ข้อมูลจากแหล่งดังกล่าวถูกนำไปใช้เปรียบเทียบกับมาตรฐานเพื่อตัดสินคุณค่าของการสอน
5. การประเมินผลการปฏิบัติงาน หมายถึง กระบวนการประเมินค่าของบุคคลผู้ปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ ทั้งผลงานและคุณลักษณะอื่น ๆ ที่มีคุณค่าต่อการปฏิบัติงานภายในเวลาที่กำหนดไว้อย่างแน่นอน

ภายใต้การสังเกต จุดบันทึกและประเมินโดยหัวหน้างาน โดยอยู่บนพื้นฐานของความเป็นระบบและมาตรฐานแบบเดียวกัน มีเกณฑ์การประเมินผลที่มีประสิทธิภาพในทางปฏิบัติให้ความเป็นธรรมโดยทั่วกัน

6. ข้อมูล (Data) หมายถึง เอกสาร ข่าวสาร ข้อเท็จจริง ทั้งที่เป็นข้อความ ตัวเลข หรือสัญลักษณ์ที่ยังไม่ผ่านกระบวนการวิเคราะห์และประมวลผล มีลักษณะเป็นข้อมูลดิบ (Raw Data) หรือที่มีความหมายในตัวเอง

7. ฐานข้อมูล หมายถึง แหล่งที่เก็บข้อมูลจำนวนมาก ๆ ไว้รวมกัน ในรูปแบบที่จัดไว้เป็นระบบระเบียบ

8. ระบบฐานข้อมูล (Database System) หมายถึง ระบบการรวบรวมเพิ่มข้อมูลหลายๆเพิ่มข้อมูลเข้าด้วยกัน โดยขจัดความซ้ำซ้อนของข้อมูลออก แล้วเก็บข้อมูลไว้ที่ศูนย์กลาง เพื่อการใช้งานร่วมกันในองค์กร

9. การวิเคราะห์และการออกแบบระบบ (System Analysis and Design) หมายถึง วิธีการที่ใช้ในการสร้างระบบสารสนเทศขึ้นมาใหม่ เพื่อช่วยในการแก้ไขระบบสารสนเทศเดิมที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น

10. PHP (Personal Home Pages) หมายถึง ภาษาสคริปต์ที่ถูกฝังไว้ในเว็บเพจที่ถูกสร้างด้วยภาษา HTML โดยเว็บเพจที่มีสคริปต์ PHP แทรกอยู่นั้นจะทำงานที่เว็บเซิร์ฟเวอร์ (Server Side Script) จะถูกแปลผลการทำงานที่เว็บเซิร์ฟเวอร์ก่อน แล้วจึงส่งการทำงานที่เป็น HTML

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ได้ระบบการประเมินการสอนของอาจารย์ โดย นักศึกษาโรงเรียนเทคนิคพิเศษการพิษณุโลก ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต สำหรับโรงเรียนเทคนิคพิเศษการพิษณุโลกเท่านั้น
2. ได้ระบบที่สามารถวิเคราะห์เกณฑ์การประเมิน และวัดผลได้ตามสภาพความเป็นจริง
3. ได้ศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ และนักเรียนโรงเรียนเทคนิคพิเศษการพิษณุโลก ต่อการใช้ระบบประเมินการสอนของอาจารย์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต